

СТЕНОГРАМА

громадських слухань щодо можливості продовження експлуатації
ядерної установки - енергоблока № 5 Запорізької АЕС

Дата проведення – 17.12.2020

м. Київ, онлайн-конференція

Кількість зареєстрованих учасників – 67 осіб

ПЛАЧКОВ Г.І. Дозвольте розпочати громадські слухання щодо можливості продовження експлуатації ядерної установки енергоблока №5 Запорізької атомної електростанції. 17 грудня 2020, місто Київ, 12:15. Пропоную затвердити такий порядок денний.

Відкриття (до 3 хв.): Головуючий – Голова Державної інспекції ядерного регулювання України – Головний державний інспектор з ядерної та радіаційної безпеки - Плачков Григорій Іванович.

Вступне слово (до 7 хв.): т.в.о. президента ДП «НАЕК «Енергоатом» - Котін Петро Борисович.

Початок громадських слухань (до 3 хв.): Голова Громадської Ради при Держатомрегулювання - Денісенко Сергій Іванович.

Доповідь замовника проєкту рішення (до 30 хв.): т.в.о. генерального директора ВП «Запорізька АЕС» - Кульба Юрій Васильович.

Доповіді учасників громадських слухань (до 7 хв.): міський голова м. Енергодар - Орлов Дмитро Олегович.

Пропозиції (зауваження) та відповіді (до 5 хв.): учасники громадських слухань, представники Державної інспекції ядерного регулювання України, представники ДП НАЕК «Енергоатом».

У нас за регламентом робота до 15 години, до 15.15 з урахуванням технічних проблем. Тому я передаю слово Голові Громадської ради Держатомрегулювання Денісенко Сергію Івановичу. Прошу!

ДЕНІСЕНКО С.І. Добрий день, шановні учасники слухань. Сьогодні проводяться громадські слухання щодо можливості продовження експлуатації ядерної установки – енергоблоку № 5 ЗАЕС. Організатор слухань - Держатомрегулювання. Власне організатор збирає думку громадськості щодо цього порядку денного щодо продовження експлуатації роботи енергоблоку № 5 ЗАЕС. На слуханнях, я нагадаю, не приймають ніякі рішення, натомість збираються думки і щодо кожної думки має бути відповідь Держатомрегулювання щодо врахування чи не врахування і відповідно обґрунтування.

Сьогодні в нас присутні представники Держатомрегулювання, ДП НАЕК «Енергоатом», Міністерства енергетики, Міністерства довкілля, ДСНС, ну і громадські організації, експерти, усі хто вважають за потрібне сьогодні висловитись і щоб їхню думку тим чи іншим чином врахували. Власне пропоную перейти до регламенту. Я

сподіваюсь, що ми вкладемося в межі термінів. Ну будемо дивитись. В будь-якому разі всім буде дана можливість висловитись. Я прошу, будь ласка, коли ви захочете виступити - напишіть в чат, таким чином буде легше зрозуміти, що вам треба дати слово. І я запрошую до слова т.в.о. президента ДП «НАЕК «Енергоатом» Котіна Петра Борисовича.

КОТІН П.Б. Дякую, шановний пан Головуючий, шановні учасники громадських слухань, шановні колеги. Так як сьогодні плануються громадські слухання питання продовження експлуатації енергоблока № 5 ЗАЕС, звертаюсь до вас з змішаним почуттям суму і задоволення. Суму тому, що пам'ятаємо як ми з багатьма з тих, хто зараз присутні на цій нараді, 30 років тому будували цей енергоблок. Тоді ми були значно молодше і нам тоді здавалось, що 30 років експлуатації - це безкінечність, а нашим нащадкам прийдеться прийняти рішення після того як проєктний термін експлуатації закінчиться. Але життя триває і ми всі зараз тут з вами зібрались для обговорення питання надання нового подиху енергоблоку № 5 продовженням терміну на повний проєктний період. Достатньо лірики. Зараз безпосередньо до енергоблоку.

За останніми даними МАГАТЕ, з 443 діючих реакторів АЕС в світі 67% енергоблоків експлуатуються в строк, який більше або дорівнює 30 рокам, 297 енергоблоків (з них 105 енергоблоків) експлуатуються 40 і більше років.

З метою підтвердження рівня безпеки енергоблоків та отримання ліцензії загальнодержавного органу АЕС в понадпроєктний термін експлуатуюча організація завершує на енергоблоці № 5 виконання комплексу робіт з підвищення безпеки, оцінки технічного стану обладнання та оцінок в погоджених з Держатомрегулюванням обсягах. Для цього ми вживаємо максимальних зусиль, в тому числі і фінансових, що є непростим завданням в існуючих умовах ринку електроенергії та покладених спеціальних обов'язків, які дозволяють стримування збільшення цін на електроенергію для населення. Не дивлячись на всі переноси, на те що роботи з продовження терміну експлуатації ще виконуються, ми впевнені, що сьогоднішній стан реалізації не залишає сумнів щодо успішного завершення робіт з продовження терміну експлуатації енергоблоку № 5. Компанія виконує всі умови для можливості прийняття рішення щодо безпечної експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС у понадпроєктний строк відповідно чинного законодавства.

Бажаємо успіху всім учасникам сьогоднішньої наради та досягнення цілі скорішого отримання ліцензії на продовження терміну експлуатації енергоблоку та підключення його до енергомережі, що дуже важливо, як ми всі розуміємо, в цей непростий період - зимовий період, коли наша енергосистема потребує додаткового енергоблоку для успішного проходження зимового максимуму. Дякую за увагу.

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякуємо Вам і невелике слово для вступу Голові Держатомрегулювання.

ПЛАЧКОВ Г.І. Проєктний термін експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС завершився 27 травня 2020 року.

Згідно з законодавством України рішення щодо можливості довгострокової експлуатації енергоблоку у понад встановлений проєктом термін приймається

Держатомрегулюванням на основі висновку державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки матеріалів періодичної переоцінки безпеки шляхом внесення змін до ліцензії на експлуатацію ядерної установки.

Підставою для прийняття рішення щодо внесення відповідних змін до ліцензії на право здійснення діяльності «експлуатація ядерної установки» є позитивний висновок державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку, що розроблюється у відповідності до Загальних вимог до продовження експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний строк за результатами здійснення періодичної переоцінки безпеки.

Окрім цього, Експлуатуюча організація з метою підготовки енергоблоку АЕС до довгострокової експлуатації повинна виконати заходи:

- щодо усунення або компенсації відступів від вимог чинних норм та правил з ЯРБ;
- щодо оцінки поточного технічного стану систем та елементів і строку їх експлуатації, кваліфікації обладнання, підтвердження сейсмічної стійкості обладнання, трубопроводів, будівель та споруд, управління старінням та стримування деградації, інших заходів, розроблених за результатами виконання програми управління старінням;
- «Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій».

14 травня 2020 року Держатомрегулюванням проведено Колегію щодо розгляду стану виконання робіт з продовження строку експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС, за результатами якої:

1. Внесено зміни до ліцензії серія ЕО № 000196 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки «Запорізька АЕС» щодо експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС у зупиненому стані з повним вивантаженням палива з активної зони реактора до приреакторного басейна витримки на період виконання Експлуатуючою організацією необхідних організаційно-технічних заходів для забезпечення можливості його довгострокової експлуатації.

2. Визначено умови поновлення експлуатації енергоблоку №5 ЗАЕС на енергетичних рівнях потужності.

У період з 9 по 13 листопада 2020 року було проведено комплексне інспекційне обстеження готовності ДП «НАЕК «Енергоатом» (ВП «Запорізька АЕС») здійснювати діяльність на етапі життєвого циклу «експлуатація» ядерної установки енергоблоку № 5 Запорізької АЕС під час довгострокової експлуатації.

Комісією Держатомрегулювання встановлено:

1. Надані ДП «НАЕК «Енергоатомом» (ВП «Запорізька АЕС») документи для внесення змін (переоформлення) ліцензії серії ЕО №000196 від 10 серпня 2004 року на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація» ядерної установки енергоблоку № 5 Запорізької АЕС щодо готовності ДП «НАЕК «Енергоатома» до здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація»

ядерної установки енергоблока № 5 ВП «Запорізька АЕС» під час довгострокової експлуатації є достовірними та відображають фактичний стан справ.

2. На момент перевірки не всі заплановані заходи були завершеними.

З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Державна інспекція ядерного регулювання України з 25 листопада по 25 грудня 2020 року проводить публічне громадське обговорення питання про можливість довготермінової експлуатації ядерної установки - енергоблоку №5 Запорізької АЕС.

У відкритому доступі на сайті Держатомрегулювання розміщено:

- Заява ДП НАЕК «Енергоатом»
- Матеріали комплексного аналізу безпеки енергоблоку №5 ЗАЕС;
- Висновок державної експертизи ЗППБ;
- Акт комплексного інспекційного обстеження;
- Проект рішення Держатомрегулювання за результатами розгляду Заяви ДП НАЕК «Енергоатом»;
- Матеріали оцінки впливу на навколишнє середовище ЗАЕС;
- Звіт ЗАЕС про громадські слухання щодо безпеки продовження терміну експлуатації енергоблоку №5 ЗАЕС.

Хочу зазначити, що у Проекті рішення Держатомрегулювання внести зміни до ліцензії, після завершення заходів, передбачених п. 3.1 ліцензії серії ЕО № 000196 на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки «Запорізька АЕС» та заходів, зазначених в п.2.2. Акту інспекційного обстеження № АІО-112/15-19 від 13 листопада 2020 року.

Ключовим етапом активного діалогу з суспільством є сьогоднішні громадські слухання.

Тому я вам бажаю плідної роботи та нагадую, що до 25-го числа ми приймаємо всі пропозиції, зауваження і на кожне з них Держатомрегулювання надаватиме відповідь. Тому в мене все, дякую.

ДЕНИСЕНКО С.І. Дуже дякую і пропоную перейти до основної доповіді від генерального директора ЗАЕС. Прохання до 30 хвилин.

КУЛЬБА Ю.В. Дякую! Шановний пане Головуючий, шановні учасники громадських слухань! Від імені колектива ЗАЕС і від себе особисто, дозвольте привітати вас і побажати нам з вами успішної і плідної роботи.

Декілька слів про стан атомної енергетики світу та України. Згідно з даними МАГАТЕ, на сьогоднішній день в світі працює 443 атомних реактори, 54 - будується. В Україні експлуатуються 15 енергоблоків загальною потужністю 13880 мегават, 6 з яких входять до складу ЗАЕС. 24 листопада 2020 введена в експлуатацію 4 повітряна лінія, 750 кіловат, ЗАЕС, станція Каховська. 14.08.89 року блок було підключено до енергосистеми. На даний момент блок виробив близько 200 мільярдів кіловат на день.

За роки експлуатації ми модернізували обладнання, покращили експлуатаційні процедури, постійно підвищували кваліфікацію персоналу. Завдяки цьому було

суттєво зменшено кількість порушень в роботі енергоблоку. Персонал ЗАЕС постійно демонструє прихильність принципам культури безпеки. Це неодноразово відзначалось на міжнародних конференціях культури безпеки. За підсумками оцінки ефективності роботи ЗАЕС в 2017-2019 роках, енергоблок № 5 є кращим серед енергоблоків за наступними показниками: хімічний показник, показник вимушених втрат електроенергії, показник непланової зупинки реактора в критичному стані. В енергетичному балансі України частка електроенергії, виробленої на ЗАЕС, складає більше половини, що свідчить про важливість роботи електростанції. Сьогодні альтернатив АЕС в Україні не існує.

Продовження термінів експлуатації - пріоритетний напрямок діяльності компанії, передбачений енергетичною стратегією України у період до 2031 року. ДП НАЕК «Енергоатом» продовжено строк експлуатації 11 енергоблоків. Підготовка енергоблоку № 5 ЗАЕС до довгострокової експлуатації знаходиться на завершальній стадії. Продовження проектного терміну експлуатації атомних енергоблоків є визнаною світовою практикою, яка обґрунтована економічно і забезпечує підвищення рівня безпеки. В Україні, на базі документів МАГАТЕ, створена національна нормативна база, що встановлює норми, вимоги при продовженні експлуатації енергоблоків АЕС. Основні документи наведені на слайді.

На даний момент, ЗАЕС виконала всі процедурні дії з підготовки енергоблоку № 5 до продовження експлуатації, встановлені нормативною документацією. Відповідно до діючих ліцензій, проектний термін енергоблоку № 5 завершується 27 травня 2020 року. Експлуатуюча організація ще до завершення проекту терміну звернулась до Держатомрегулювання з заявою про внесення змін до ліцензії експлуатації ядерної установки в частині продовження терміну, розробила та погодила з Держатомрегулювання програму підготовки енергоблоку № 5 до довгострокової експлуатації в понадпроектний термін. За результатами виконання заходів, передбачених програмою підготовки енергоблоку № 5, був розроблений ЗППБ енергоблоку № 5, в якому обґрунтована можливість його безпечної експлуатації в понадпроектний термін. У звіті також представлений комплексний аналіз оцінок енергоблоку з урахування фундаментальних принципів і факторів безпеки згідно з рекомендаціями МАГАТЕ. Звіт пройшов державну експертизу з ядерної та радіаційної безпеки. Заплановані в ЗАЕС технічні і організаційні заходи на наступні роки дозволять забезпечити подальше покращення показників безпеки. З огляду на результати прогнозування технічного стану критичних елементів енергоблоку № 5, при попередній ППБ енергоблоку обґрунтована можливість продовження терміну експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС. Відповідно до програми підготовки енергоблоку № 5 ЗАЕС до довгострокової експлуатації, реалізовані заходи щодо управління старінням і оцінки технічного стану елементів підвищення безпеки. Результати виконання увійшли до відповідних розділів ЗППБ, як вихідні дані для оцінки можливості подальшої безпечної експлуатації енергоблоку. При розробці і реалізації програми продовження експлуатації особливу увагу було приділено технічному стану елементів, систем, будівель, споруд. Для підтвердження можливості безпечної та

ефективної експлуатації енергоблоку виконаний комплекс робіт з технічного стану обладнання, трубопроводів, будівель, споруд і будівельних конструкцій. Одним з пріоритетних напрямків - є підвищення безпеки енергоблоку. З метою доведення рівня безпеки до сучасного рівня, Постановою Кабінету Міністрів введено в дію Комплексу (зведено) програму підвищення рівня безпеки атомних електростанцій.

Стан виконання заходів з підвищення рівня безпеки необхідний для продовження терміну експлуатації: всього заплановано для енергоблоку № 5 ЗАЕС 97 заходів. До початку довгострокової експлуатації заплановано виконати 89 заходів, з яких виконано в повному обсязі - 60, виконуються до кінця 2020 року - 19 заходів. В неповному обсязі із завершенням в 2021 році – 10 заходів. В період довгострокової експлуатації заплановано до виконання також 8 заходів. По «постфукусімських» заходах всього заплановано 16 заходів, виконано 12 заходів, виконуються до 2020 року 4 заходи.

Вашій увазі пропонується інформація про заходи модернізації тепломеханічного обладнання. На енергоблоці № 5 всього виконується 32 заходи, із них 28 виконано або будуть виконані до кінця 2020 року, один захід заплановано до виконання в період довгострокової експлуатації і 3 заходи виконуються не в повному обсязі і будуть виконані в повному в 2021 році.

Аналогічна інформація по модернізації інформаційно-керуючих систем та електротехнічного обладнання. На енергоблоці № 5 ЗАЕС усього виконується 48 заходів, 36 виконуються і будуть виконані до кінця 2020 року, 5 заходів – заплановано до виконання в період довгострокової експлуатації. 7 заходів будуть виконані частково і повністю завершені в 2021 році.

По «постфукусімським» заходам: впровадження мобільної насосної установки МНУ 500 для підживлення басейну парогенераторів відповідальних споживачів технічної групи а, впровадженій генераторний модуль нтг 04 кіловольт для живлення власних потреб енергоблоків при повному знеструмленні. Виконано установку регулюючих клапанів систем аварійного охолодження вхідної зони ректорів низького тиску. Завершено заміну апаратури контролю нейтронного потоку та апаратури підвищеної надійності з поліпшеними характеристиками. Розвинено систему самодіагностики. Виконана заміна обладнання систем внутрішньореакторного контролю. Завершено модернізацію перетворення регуляторів підтримки і обмеження потужності реактора і обладнання, що виконують функції прискореного попереджувального захисту енергоблоку шляхом повної заміни на сучасний програмно-технічний комплекс. Виконано заміну апаратами аварійних і попереджувальних заходів реакторів та сучасний технічних комплекс. Виконана заміна щита постійного струму, що відповідає вимогам, норм та правил. Нові щити постійного струму мають пристрій, який дозволяє автоматично відшукувати замикання в мережі постійного струму, що значно зменшує час роботи в мережі постійного струму замикання. Виконане запобігання раннього псування гермооболочки в результаті потрапляння розплаву в маси в шахту реактора, що дозволяє на стадії важкої аварії виключити пряме вилучення розплаву з герметичного огороження до приміщень будови в результаті проплаву бетону в шахті реактора.

Одним з головних напрямків діяльності ЗАЕС є дотримання законодавства з області захисту людей і довкілля від радіаційного впливу. Основне завдання - це отримання необхідної достатньої достовірної інформації про значення контрольних радіаційних параметрів, що характеризують радіаційну обстановку в зоні спостереження: оцінка поточного стану навколишнього середовища, оцінка доз опромінення населення, прогноз впливу радіаційних викидів на навколишнє середовище. Радіаційний моніторинг навколишнього середовища району розташування ЗАЕС проводиться в двох напрямках: періодичний контроль - в 46 стаціонарних пунктах, постійний контроль - за допомогою мережі національних постів спостереження вимірювально-інформаційної системи, розташованій в 30-км зоні біля ЗАЕС. Інформація з постів в режимі реального часу надається на офіційному сайті ЗАЕС. Діюча нормативна і виробнича база в сфері радіаційного контролю - це норми радіаційної безпеки України, основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки, рекомендації з внутрішнього контролю в районах розташування станцій, рекомендації санітарного контролю в об'єктах зовнішнього середовища. Обсяги і методи радіаційного контролю в зоні спостереження ЗАЕС встановлені в регламенті радіаційного контролю при експлуатаванні, погодженому з Міністерством охорони здоров'я України та Держатомрегулюванням. Радіаційний контроль навколишнього середовища, вплив роботи Запорізької АЕС на населення в 30-км зоні виконує лабораторія зовнішнього радіаційного контролю. Дана лабораторія пройшла оцінку і визнання вимірювальних можливостей органу з оцінювання та визнання вимірювальних, калібрувальних можливостей, вимірювальних та метеорологічних підрозділів на право проведення радіаційного контролю об'єкту навколишнього середовища та зони спостереження.

Створено і постійно функціонує система радіаційного контролю навколишнього середовища, що представляє собою цілий комплекс організаційних і інженерних технічних заходів. Протягом цього часу спостереження потужність дози гамовипромінювань зони спостереження відповідає природньому фону. Відповідний негативний вплив ЗАЕС на людей та середовище відсутній. Контроль об'ємної активності випадіннь з атмосфери проводиться протягом року. Об'ємна активність радіонуклідів в атмосферних випадіннях не перевищувала за весь період експлуатації ЗАЕС нульового фону визначеного до будівництва ЗАЕС в 1983 році. Відбір проб ґрунту проводиться один раз в рік в місцях розташування постів радіаційного контролю зони спостереження (травень-червень). Аналогічно проводиться відбір проб трав'янистої рослинності. Також щорічно проводиться радіаційний контроль сільсько-господарської продукції зони спостереження. За роки експлуатації ЗАЕС значення питомої активності радіонуклідів значно нижче значень наведених в державних санітарних нормах. Протягом року проводиться контроль 3000 проб водних об'єктів, водоростей і риби.

Річні дози випромінювання населення від аерозольних викидів ЗАЕС значно нижче встановленої квоти ліміту дози. Річні дози випромінювання відкритих водойм також значно менші квоти ліміту дози.

Аналіз багаторічних спостережень по радіаційному впливу об'єктів на навколишнє середовище і населення підтверджує наступні висновки: аерозольні викиди в атмосферу і у відкриті водойми протягом усієї експлуатації значно нижчі встановлених контрольних допустимих рівнів. Річна доза критичної групи населення сформованої за рахунок аерозольних викидів ЗАЕС за 11 місяців 2020 року склала 0,25% від квоти ліміту. Річна доза критичної групи населення сформованої за рахунок водних скидів ЗАЕС у відкриті водойми за 6 місяців склала 0,09% від квоти ліміту.

ЗАЕС велика увага приділялась поводженню з радіоактивними відходами. Проведено комплексну модернізацію систем поводження з РАВ. Облік РАВ здійснюється на всіх стадіях поводження з ними. В цілому спостерігається загальна тенденція та зменшення кількості РАВ, що утворюються в результаті експлуатації ЗАЕС. Діючий комплекс обладнання з переробки РАВ виключає можливості перевищення встановлених норм за впливом на людей і довкілля. Сучасне обладнання забезпечує мінімізацію обсягів РАВ.

Найважливішим напрямом діяльності ЗАЕС є контроль за впливом експлуатації станції на довкілля. ЗАЕС в 2015 році вибрано на аналіз оцінки впливу на навколишнє середовище. Результати відображені у відповідному Звіті, представленому громадськості та державному органу. Матеріалами даного аналізу підтверджено, що в стані нормальної експлуатації АЕС екологічний ризик не значний. Підрозділами ЗАЕС регулярно проводяться перевірки дотримання з законодавчих вимог, які застосовуються до діяльності станції. В ЗАЕС наявна документація згідно вимог чинного природного-охоронного законодавства. ЗАЕС подає зацікавленим сторонам 50-, 35-річний та кварталні звіти охорони навколишнього середовища. Ведеться постійний контроль та моніторинг навколишнього середовища. ЗАЕС пройшла процедуру екологічного аудиту. Висновки аудиторів позитивні. Діяльність станції повністю відповідає нормам, правилам і стандартам чинного законодавства України.

Відповідно до нормативних вимог велика увага приділяється протиаварійній роботі. Для досягнення зазначених завдань проводяться регулярні тренування. Раз на три роки ЗАЕС проводить спільне тренування з ДП НАЕК «Енергоатом». Щорічно проводиться загальне тренування в ЗАЕС. На ЗАЕС прийнятий комплекс заходів, що забезпечують керованість будь-якою ситуацією щодо обладнання кризових центрів. Аналіз безпеки підтверджує надійність захисних споруд систем та елементів енергоблоків від впливів природного характеру. ЗАЕС побудована на українському кристалічному щиті, який є одним із найбільш стійких споруд світу. Для забезпечення сейсмічної безпеки в 30-км зоні створена мережа сейсмологічного моніторингу обладнання з чутливими датчиками, які реєструють всі рухи Землі, причому не тільки в нашому регіоні, але й по всій планеті. Мережа введена в експлуатацію в 2019 році.

ЗАЕС завжди відкрита для спілкування з будь-яких питань, що цікавлять громадян і громадські організації, в тому числі і питань з продовження терміну служби енергоблоків. Матеріали, що обґрунтовують безпеку продовження термінів експлуатації розміщені у вільному доступі на сайті ВП ЗАЕС. З ініціативи ЗАЕС, органів виконавчої влади, органів міського самоврядування населених пунктів зони

спостереження, з 31 липня по 31 серпня 2020 року було проведено 9 зустрічей з громадськістю з обговорення безпеки продовження терміну експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС. Учасники зустрічей в форматі громадських слухань підтримали діяльність НАЕК «Енергоатом» з продовження терміну експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС за умов дотримання належного рівня безпеки та збереження соціально-економічної компенсації діяльності атомної станції для населення зони спостереження. Тариф для населення, яке проживає в 30км зоні, встановлюється в розмірі 70% діючих тарифів для відповідних груп населення. «Енергоатом» сплачує збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає в зоні спостереження в розмірі 1% обсягу реалізації електроенергії. В 2020 році за першим півріччям підраховано з державних коштів 104 млн грн. Окрім цього, в 2019 році ЗАЕС було перераховано до державного та місцевого бюджету 850 млн грн.

У листопаді 2020 року була завершена державна експертиза з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 5 ЗАЕС. Згідно з висновками ЗППБ, рівень безпеки енергоблоку № 5 нижче встановлених діючих норм і правил з ЯРБ. Матеріалами ЗППБ підтверджена готовність експлуатуючою організацією забезпечити під час подальшої експлуатації енергоблоку захист персоналу, населення та навколишнього природного довкілля.

В рамках розгляду заяви на внесення змін до ліцензії на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №5 Запорізької АЕС, а також на підставі висновків державної експертизи Держатомрегулювання, з урахуванням результатів комплексного інспекційного обстеження, підготовлено наступний проєкт рішення «Внести зміни до ліцензії серії ЕО № 000196 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №5 Запорізької АЕС» у зв'язку із забезпеченням безпечної довгострокової експлуатації енергоблоку №5 Запорізької АЕС після досягнення встановленого проєктом строку служби». Дякую за увагу! Доповідь закінчено.

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякую за доповідь і, шановні колеги, у нас ще один виступ - міський голова м. Енергодар Дмитро Орлов. Будь ласка, Вам слово.

ОРЛОВ Д.О. Доброго дня, шановні учасники громадських слухань! Безумовно, ми розуміємо важливість безпечного та стабільного функціонування міськоутворюючих підприємств, надійної роботи підприємства ЗАЕС взагалі та енергоблоку № 5, зокрема, в понадпроектний строк експлуатації. Це дає змогу, насамперед, зберегти робочі місця, можливо, ще й збільшити їх. Це і стабільне надходження до місцевого бюджету від різних форм надходжень. Сподіваємось, що подальша увага компанії до об'єктів соціального значення буде приділятися в тому ж обсязі. Хотілось б звернути увагу, що є на території міста Енергодар досить багато об'єктів незавершеного будівництва і ми розуміємо, що фінансовий стан компанії та деякі фінансові труднощі є, і хотілось б висловити сподівання, що колись вони таки закінчаться і всім об'єктам незавершеного будівництва теж буде приділено достатньо уваги. Безумовно, підтримка того, що безпечна експлуатація енергоблоку № 5 в понадпроектний строк важлива, необхідна. Її підтримують і мешканці міста. І хотілось б, користуючись нагодою, привітати всіх з

Днем енергетика, який буде 22 грудня, і сподіваємось, що така співпраця з місцевою владою буде зберігатись і надалі. Дякую!

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякую Вам, Дмитро! Шановні учасники слухань, на цьому доповіді основні у нас дійшли до кінця і перш, ніж надати слово для виступів, я би хотів зачитати проєкт рішення Державної інспекції радіаційного регулювання щодо цього питання. Ви всі могли побачити цей проєкт на сайті Держатомрегулювання, де були викладені ці матеріали і, тим не менш, зачитаю тому, що це є таке важливе, на мій погляд, питання.

За результатами розгляду Заяви ДП НАЕК «Енергоатом» (від 17.01.2020 №791/06) про внесення змін до ліцензії серії ЕО № 000196 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №5 Запорізької АЕС»:

«Внести зміни до ліцензії серії ЕО № 000196 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №5 Запорізької АЕС» у зв'язку із забезпеченням безпечної довгострокової експлуатації енергоблоку №5 Запорізької АЕС після досягнення встановленого проектом строку служби», після завершення заходів, передбачених п. 3.1 ліцензії серії ЕО № 000196 на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки «Запорізька АЕС» та заходів, зазначених в п.2.2. Акту інспекційного обстеження № АІО-112/15-19 від 13 листопада 2020 року.

Отже, це є суттєвим моментом, оскільки тут умовами видачі рішення Держатомрегулювання на продовження експлуатації енергоблоків є виконання певних приписів.

ПЛАЧКОВ Г.І. Не приписів, а умов ліцензій.

ДЕНИСЕНКО С.І. Так. На жаль, серед матеріалів, розміщених на сайті, саме цих умов не було. Тому я їх, мабуть, зачитаю зараз, щоб було зрозуміло про що саме йдеться, тобто, які умови Держатомрегулювання вважає необхідними для продовження експлуатації.

Це декілька умов:

1. завершення розробки результатів державної експерти з ЯРБ та ЗППБ.
2. продовження терміну експлуатації корпусу ректора, обладнання першого контуру, насосне обладнання, комплексу арматур, трубопроводів, будівельних конструкцій, будівель та споруд.
3. виконання оцінки сейсмічної стійкості обладнання та трубопроводів, а саме реакторного відділення вентиляцій та кондиціонування.
4. виконання кваліфікації обладнання на людські умови та навколишнє середовище та сейсмічний вплив. Виконання в угоджених з Держатомрегулюванням обсягах заходів з усунення або компенсації вимог, умов, правил з ЯРБ і за рамкою Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС.

Крім того, ще є пункт інспекційного обстеження, але наскільки я розумію, це є пунктом 5.

Отже, такі умови пропонує Держатомрегулювання і тепер, я вважаю, що ми більше обізнані стосовно того власне яке саме рішення пропонується для обговорення.

Отже, наразі ми маємо час для виступів. Я прошу, будь ласка, якщо можна, давайте записуватись. Поки що тільки записався Юрій Бабінін. У нас присутні більше 50 учасників. 53 підключення. І в деяких локаціях у нас більше однієї людини. Поки що слово Юрію Банініну.

БАБІНІН Ю.Д. Дякую! Вітаємо віх учасників сьгоднішнього заходу. По перше, як Голова спілки «Громадянський дозор» (це правозахисна організація в місті Нікополі, яка вже понад 30 років переймається проблемою ядерної безпеки), я хочу нагадати, що ми вважаємо неприпустимим (і про це ми говорили в численних резолюціях стосовно і інших блоків ЗАЕС) продовження в понадпроектний термін до повного виконання заходів безпеки, до повного усунення відступів від вимог правил та стандартів з ядерної безпеки.

Хочу нагадати також, що місто Нікополь знаходиться на відстані 7,3 км від околиці міста до ЗАЕС, до ядерних сховищ, до майданчика. Колись, ще в радянський час, АЕС будувались з вимогами радянського часу, коли атомна станція не була розміщена біля міста з населенням більше 100 тисяч, але зараз ми маємо цю, на жаль, печальну відстань і ця відстань, це наближення нас робить дуже чутливими щодо заходів, пов'язаних з можливими ризиками експлуатації як в нормальному режимі, так і в понадпроектному режимі, про що ми сьгодні говоримо. Справа в тому, що ми підтримуємо повністю всі вимоги сьгодні Держатомрегулювання і вони повинні бути виконані, це безумовно, і ліцензія не повинна продовжуватись чи надаватись до виконання всіх цих вимог, але нас хвилює питання ядерної безпеки з точки зору і соціальної і з елементарної фізичної безпеки, яка сьгодні складається. Ми неодноразово наголошували, що продовження в густонаселеному регіоні експлуатації ядерних блоків при умові невиконання елементарних заходів захисту населення є неприпустимим.

Справа в тому, що сьгодні ми маємо дуже цікаву ситуацію. В Нікополі немає жодного аварійного безпечного мосту як виїхати з міста в процесі евакуації. Розглядалися ці питання під час аналізу і Державною інспекцією, і в різних документах, але ніхто з місцевої влади не здатний брати на себе ці проблеми. У нас Олешківський міст в напрямку Кривого Рогу сьгодні зруйнований, стоїть понтонний, в район Дніпропетровська також аварійний. В нас немає шляхів безпечних навіть для евакуації. Неодноразово про це говорю.

У нас в місті, найбільшому по населенню поруч, немає жодного інформаційного табло про рівні радіації на території міста, що постійно викликає соціальне напруження. Ми не можемо завжди зайти на сайт ЗАЕС і побачити. Тим більше, ми маємо факти відключення, як це було в різні моменти, коли не працює ця система і місто просто сходить з розуму, думаючи що коїться взагалі біля цього небезпечного ядерного об'єкту. Ми говоримо про те, що в радянський час були роздані пам'ятки в кожному сім'ю. Сьгодні їх немає. Можливо, це проблеми місцевої влади, але хтось повинен координувати цей процес ознайомлення, навчання мешканців міста як діяти в умовах радіаційної аварії. В нас не розданий йодистий калій. В свій час також добивались, щоб він був. Ми кажемо про те, що в останніх вимогах, які ми до уряду Президента послали з приводу неготовності міста, продовження реакторів-

пенсіонерів збільшує ризики ядерної аварії. Це безумовно, це зрозуміло всім. Ми не навчені до цих пір за 30 років, населення не навчене як діяти в умовах ядерної аварії. Неодноразово говорили, що в Англії не запускали ядерний блок, поки населення не пройде протиаварійне навчання. В нас десь там штаби навчаються, десь хтось навчається, але населення не знає як діяти. Будь-якого пересічного мешканця міста спитати і він не знає, де пункти збору, що йому потрібно вживати в той період і так далі. Збільшується кількість відходів, в тому числі ВЯП на ЗАЕС, яке безумовно впливає різним чином (вже тисяча разів описано це в західних країнах цивілізованих), але у нас це все відкидається, ігнорується.

Ми говоримо про те, що в Нікополі на цей час спостерігається коефіцієнт смертності, що досягає десь 19-20%, коли по Україні він складає 15% відсотків. Рівень анемії в нікопольських дітей досяг найвищих показників України. В групі 25-39 спостерігається нез'ясований рівень смертності і ніхто не вивчає це питання. Тому ми просимо вказувати всі ці речі. Просимо Держатомрегулювання також звертати увагу на ці важливі речі тому, що ми хочем безпечно дожити в нашій країні. Дякую!

ДЕНИСЕНКО С.І. Дуже дякую, пане Юрію. Якщо хтось буде виступати, будь ласка, давайте дотримуватись певного обмеження - до 3-5 хвилин. Можливо, будуть якісь коментарі в «Енергоатом»?

ПЛАЧКОВ Г.І. Якщо є бажання в ЗАЕС або «Енергоатом» прокоментувати сказане, прошу.

ДЕНИСЕНКО С.І. Я гадаю, що коментарів немає. Будь ласка, шановні учасники слухань, хто ще хотів би виступити?

ПЛАЧКОВ Г.І. Я знаю одну людину, яка має завжди, що сказати. Це Віктор Якович Шендерович. Він завжди на Колегіях, на громадських слуханнях.. Я знаю, що в нього є питання. Тому давайте ми йому надамо слово.

ДЕНИСЕНКО С.І. Попросимо. Віктор Якович, може Ви скажете?

ШЕНДЕРОВИЧ В.Я. Простите, Ольга Павловна подняла руку, давайте дадим ей сначала слово.

ДЕНИСЕНКО С.І. Давайте, просто учасників багато і не видно всіх, тому я і просив записуватись.

КОШАРНА О.П. Я хотела бы задать вопрос ДП НАЕК «Енергоатом» и ЗАЕС. Мы проводили заседания общественного совета и в нас одним из вопросов было резерв электростанций на АЕС. Коллегия, которая была неделю назад, мы рассматривали там вопросы нарушения отклонения работы ЗАЕС и получается, что в ЗАЕС в течении подряд 2 лет были нарушения и это было связано с резервированием. Во время заседания было заявлено, что буквально вот на прошлой недели и на этой неделе должны были быть проведены тестеры запасных частей, в том числе для ЗАЕС резервного генератора. Я хотела узнать: каково состояние дел? Закуплены эти запчасти или не закуплены? Спасибо.

ПЛАЧКОВ Г.І. Прошу, ЗАЕС або «Енергоатом».

МУРАШОВ І.В. Мурашов, главный инженер. Можно я отвечу?

ПЛАЧКОВ Г.І. Да, конечно.

МУРАШОВ І.В. Значит, соответствующие тендерные процедуры ЗАЭС поведены под средние ремонты. Сейчас у нас обжалования в антимонопольном комитете и запланированы на пятницу. Также прошел тендер на выполнение капитального ремонта именно ячейки 5.2. У меня не возникает сомнения, что мы выполним те обязательства по капитальному ремонту, которые мы на себя взяли. Большое спасибо!

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякую. Ольга Павлівна, може ще якісь уточнення?

КОШАРНА О.П. Уже немножко другой вопрос. Я хотела уточнить Госатомрегулирование, перед принятием решения Колегии будут проводить еще одну инспекционную проверку ЗАЭС?

ПЛАЧКОВ Г.І. Да, Ольга Павловна, я подписал сегодня отдельное поручение инспекции на ЗАЭС. 26 числа еще раз проверим состояние выполнения программ безопасности, которые у «Енергоатом» остались перед принятием окончательного решения по продлению эксплуатации энергоблока № 5. Поэтому такое поручение есть и мы опять же ждем ответа от нашей инспекции на площадках. Спасибо.

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякую. Знову ж повертаюсь до Віктора Яковича. Може маєте що сказати?

ШЕНДЕРОВИЧ В.Я. Значит, я бы хотел уточнить вопрос Ольги Павловны. Правильно ли я понимаю, что ремонт на энергоблоке № 5 будет завершен с учетом новых полученных запасных запчастей?

МУРАШОВ І.В. Абсолютно правильно, да.

ШЕНДЕРОВИЧ В.Я. Теперь звучит второй вопрос. Он касается мероприятий по комплексной программе. Денисенко прочел условия. Вопрос мой заключается в следующем. Будут именно выполнены все эти мероприятия или ЗАЭС предполагает обосновать о том, что некоторые мероприятия предлагаются перенести на 2021 год? Почему я задаю этот вопрос? Потому, что ЗАЭС разработала изменения, где было написано относительно переноса целого ряда мероприятий с конца 2020 на 2021 год. Поэтому что предлагается сделать? Именно то, что было написано в начале и то, что было записано в акте инспекционного обследования или то, что ЗАЭС предлагает уточнить?

ПРЕДСТАВНИК ЗАЭС. Значит, на 2020 год было запланировано выполнение 32 мероприятий повышения безопасности, из них 10 мероприятий мы выполняем частично, не в полном объеме, обоснование: безопасности выполнения этого объема работ разработан и отправлен на согласование с ГИЯРУ. Все остальные мероприятия будут выполнены в том объеме, который был оговорен в мае.

ШЕНДЕРОВИЧ В.Я. Вы подготовили по всем мероприятиям техническое решение, которое направили в ГИЯРУ? Правильно я понимаю?

ПРЕДСТАВНИК ЗАЭС. Правильно. Эти решения находятся в стадии подписания. И в понедельник они будут в ГИЯРУ.

ШЕНДЕРОВИЧ В.Я. Понятно. Тогда будем смотреть.

ДЕНИСЕНКО С.І. Шановні учасники слухань, я нагадаю, що, на жаль, через велику кількість учасників не вдається побачити візуально, якщо хтось... Напишіть, будь ласка, в чаті, якщо хтось бажає ще донести свою думку з того питання, що ми сьогодні

обговорюємо. Поки нікого немає, дозвольте мені ще на пару хвилин, по-перше, озвучити позицію, точніше, відсутність позиції Громадської ради щодо питань продовження експлуатації енергоблоку № 5. Громадська рада розглядала це питання, але у зв'язку з тим, що насправді, дійсно, доволі багато чого переноситься і умов чимало, ми не прийняли жодного рішення стосовно підтримки чи не підтримки проекту рішення Держатомрегулювання. І, очевидно, будемо звертатись до цього питання ще після наступного інспекційного обстеження.

Крім того, я би хотів висловити коротку думку тієї організації, що я представляю – «Мама-86». Вона полягає в тому, що, дійсно, потрібно більш жорстко вимагати виконання необхідних умов, заходів КЗПБ і усунення відступів від норм і правил ЯРБ, тому що, на жаль, загальна наша політика, державна, складається в постійному відступі термінів, тобто сама програма неодноразово переносилась і ось ми зараз чуємо знову, що є плани, щоб перенести. Таким чином накопичується і є, умовно кажучи, заборгованість по виконанню цих заходів і знижується загальний рівень вимог до стану самих енергоблоків і до стану безпеки. Як ви чули, вимоги доволі такі конкретні до технічного стану обладнання, тобто в принципі, це не те, що можна ігнорувати і тому ми теж звертаємось, що важливо дотримуватись раніше запланованих заходів, позбавляти практики перенесення і важливо також усувати відступи від норм і правил ЯРБ, які раніше допускались.

ПЛАЧКОВ Г.І. Хтось бажає виступити? Будь ласка. Чи є бажання в центральних органів виконавчої влади прокоментувати? Міненерго? Будь ласка.

САПОЖНИКОВ Ю.А. Я спробую. Чутно нормально? Я можу зазначити, що, дійсно, об'єм робіт виконаний достатньо великий, але не виконані вчасно заходи щодо модернізації програми КЗПБ. Це є проблемними питаннями, які мають бути вирішеними. Ми вже бачимо, що вони не можуть бути вирішені в встановлені строки, при цьому повинна бути забезпечена безпечна експлуатація енергоблоку у відповідності до результатів ЗППБ, який розміщений на сайті ДІЯРУ. Ми можемо побачити, що забезпечені численні значення безпечної експлуатації АЕС, в частності частота пошкодження активної зони реактора, відповідає встановленим критеріям, частота максимального аварійного викиду відповідає теж. Виходячи з цього, при дотриманні всіх вимог ДІЯРУ, цей блок має бути продовжений і це позиція однозначно державницька, тому що атомна генерація - це наше національне надбання. Ми майже другі в світі по кількості електроенергії яка виробляється в систему, вона складає 52% з деякими коливанням. Тому не треба недооцінювати велику роль НАЕК, яку вносить з точки зору функціонування економіки країни і країни в цілому як такої. Думка міністерства саме такого напрямку, що в першу чергу безпека, а після цього ми повинні говорити про дотримання і забезпечення функціонування національної економіки. Дякую.

ДЕНІСЕНКО С.І. Дякую за Вашу думку. Можливо, Міндовкілля?

КОВАЛЬ В.В. Так. Доброго дня, шановні учасники. Чути мене добре? Я головний спеціаліст відділу післяпроектного моніторингу та участі громадськості Департаменту екологічної оцінки та контролю Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів

України Васирина Коваль. Я заслухала доповідь Голови і я хочу зауважити стосовно проєкту рішення. Безпосередньо, до умов продовженням ліцензії. Були зазначені маса заходів, але я не почула про необхідність проходження оцінки впливу на довкілля, яка передбачена Законом України, так як здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі у прийнятті рішення планової діяльності. І частина 3 Закону визначає чітко, що атомна електростанція та інші ядерні реактори відносяться до 1 категорії діяльності, і також статтею 3 цього Закону встановлено загальні види діяльності, які підпадають під дію цього Закону, а саме: розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення планової діяльності, встановлених затвердженими критеріями Постановою Кабінету Міністрів № 1010, тому я би хотіла, щоб до проєкту рішення також внесли необхідність проходження визначення необхідності оцінки впливу на довкілля, так як суб'єкт господарювання сам визначається щодо цієї процедури, і через реєстр переглянули, що станом на сьогодні не було виявлено матеріалів для проходження оцінки впливу на довкілля безпосередньо експлуатації ядерної установки № 5 ЗАЕС.

ДЕНИСЕНКО С.І. Дякую за Ваш виступ. Прошу прокоментувати ЗАЕС та експлуатуючу організацію.

ШУМКОВА Н.Ю. Якщо можна, Шумкова, ДП НАЕК «Енергоатом». Не зрозуміло, чому Міндовкілля не знає, що оцінка впливу на довкілля ЗАЕС була виконана ще в 2015 році? В 2016-2017 році пройшли консультації в транскордонному контексті. Не зрозуміло, чому в Міндовкіллі в 2018 року цю діяльність призупинили? Більш того, цей звіт пройшов екологічну оцінку державної екологічної експертизи. Що стосується оцінки впливу, яку ми виконуємо в рамках законодавство, то ви мабуть чули, що 8 розділ звіту ЗППБ називається «Вплив на навколишнє середовище» і в звіті атомної станції підсумки такого звіту були докладно представлені. Тому в мене питання до Міндовкілля: якщо ви вважаєте, що процедура оцінки впливу повинна бути закінчена, будь ласка, кажіть коли і які дії експлуатуючої організації ви очікуєте?

На наші звернення протягом 2018, 2019, 2020 років ми не отримали жодної відповіді від Мінекології, що стосується прямого застосування Закону, який вимагає оцінку впливу на довкілля. Немає такої вимоги Закону і є Положення Постанови Кабінету Міністрів № 1010, яке визначає в якому випадку така оцінка має бути зроблена. Що стосується міжнародної вимоги - немає такої на сьогодні. З 11 по 18 грудня пройшло чергове засідання сторін і тільки на цьому засіданні було одобрено Положення щодо застосування Положень Конвенції до об'єктів радіаційної енергетики. Як тільки це положення буде введено, ми будемо дотримуватись всіх вимог, які в ньому визначені. Дякую за увагу!

ПЛАЧКОВ Г.І. Дякую! Ще я хотів би додати, документи ЗАЕС доступні за посиланням в нас на сайті, тому ми інформацію не замовчуємо. Дякуємо!

ДЕНИСЕНКО С.І. Я думаю, що це питання стосовно оцінки впливу на довкілля можливо підіймати, але, звісно, не перед ДІЯРУ, тому що є певні обмеження законом і тут йдеться саме про ЯРБ. Але, тим не менш, якщо запитання дійсно потрібно підіймати, то сподіваємось що Міністерство може це зробити і обґрунтувати та,

можливо, як зазначили, дати хід якимось документами, які, можливо, розглядаються вже декілька років без результату.

БАБІНІН Ю.Д. Дозвольте додати до цієї інформації від Міністерства і нагадати, що в 90-ому ще році була прийнята Програма екологічного моніторингу розміщення енергоблоків ЗАЕС і теплової станції, яка передбачала створення паспорту ґрунтово-рослинного шару, санітарно-гігієнічного паспорту, банку здорового населення в контрольованій зоні ЗАЕС, зйомки гамополів навколо ЗАЕС до будівництва, оцінка зміни локального клімату в результаті експлуатації ЗАЕС та СВЯП і так далі, які не виконані на сьогоднішній день. Разом з тим, не виконана оцінка радіаційно-хімічної дії станції і 30-км зони. Відсутня оцінка ефектів сумісних дій радіаційно-хімічних скидів. І всі ці фактори.. Ми даємо продовження взагалі цьому величезному навантаженню, не замислюючись до чого це призводить, і не враховується жодного разу хто повинен це враховувати, хто повинен контролювати, хто повинен захищати інтереси безпечного довкілля? Довкілля, безпечного для здоров'я людей, що нам Конституція гарантує. Дуже цікаві речі виходять, коли ми розглядаємо це питання, відокремлюючи радіоактивний вплив і хімічний вплив. Дякую!

ДЕНІСЕНКО С.І. Дякую Вам, пане Юрію! Так, Міністерство ми вислухали.

АНДРУСЕВИЧ А.О. Я підіймав руку онлайн, не хотів візуально це робити. Доброго дня, колеги. Є по питанню маленький коментар щодо транскордонної оцінки впливу на довкілля. Дійсно, минулого тижня відбувалась нарада сторін відповідно Конвенції, де був затверджений документ, він називається «Керівництво для держав щодо застосування Конвенції про вплив на навколишнє середовище в транскордонному контексті до продовження термінів експлуатації ядерної установки». Мій коментар стосується.. По-перше, це рішення вже набрало чинності в п'ятницю минулого тижня. В той же час, коли приймалось рішення про перегляд рішення Звіту. Хочу сказати, що це перекладання відповідальності на Міндовкілля з точки зору міжнародних зобов'язань не спрацює. Тому що оцінка впливу на довкілля повинна передувати прийняттю остаточного рішення і цим остаточним рішенням є ДІЯРУ і тут казати, що ми не причому, не вийде, тому що з точки зору міжнародних зобов'язань не може так бути, що якесь внутрішнє непорозуміння між оператором, Міндовкіллям і ДІЯРУ... Це так не спрацює, тому оцінка впливу на довкілля повинна відбуватись і має відбуватись до прийняття рішення про продовження чи не продовження терміну експлуатації відповідних ядерних установок. Дякую!

ДЕНІСЕНКО С.І. Дякую Вам! Сподіваюсь, що це буде враховано дійсно в роботі по прийняттю цього рішення. Будь ласка, колеги, можливо хто має ще якісь виступи? ДСНС?

ПЛАЧКОВ Г.І. Немає.

ДЕНІСЕНКО С.І. Отже, якщо більше ніхто не виступає, то тоді я дозволю собі уже закінчувати наші слухання. Нагадаю, що ми вели запис і він буде повністю розшифрований, всі виступи будуть сформовані і на них буде відповідна реакція Держатомрегулювання стосовно врахування\не врахування. Я так бачу, що будуть і

дискусійні питання. Ну, в будь-якому разі, все буде розглянуто. Дякую всім за участь в цих слухання

ПЛАЧКОВ Г.І. Вони в цьому році, на жаль, в форматі онлайн. Приємно спілкуватись з людьми face-to-face, але, як бачите, в цьому році із-за епідемії коронавірусу, ми можемо зустрічатись тільки в таких форматах, оскільки дуже багато людей, щоб потім не було якоїсь вспышки коронавірусу. По-перше, дякуємо всім тим, хто приєднався до цього обговорення, воно дійсно важливе. Дякую!

Але ж, я знову скажу, що безпекові питання повинні переважувати питання економічні. Тому я також дякую Голові Громадської ради Сергію Івановичу Денісенко за його роботу і модераторство. Це тільки початок, ще буде додаткова експертиза, якщо інспекційне обстеження буде позитивним, то Держатомрегулювання об'явить, коли буде Колегія з питання продовження експлуатації енергоблоку № 5 ЗАЕС. Питання обговорити на Громадській раді при Державній інспекції ядерного регулювання України - це також буде дуже корисно, тому дуже дякую всім, хто задавав питання, дякую колегам з Держатомрегулювання, колегам з ДНТЦ ЯРБ, колегам з НАЕК «Енергоатом», колегам з ВП ЗАЕС, іншим центральним органам виконавчої влади і до нових зустрічей! Дякую дуже!

ДЕНІСЕНКО С.І. Дякую всім! Слухання закінчені! До побачення. Слідкуйте за новинами.

ПЛАЧКОВ Г.І. І всім 36.6!